

TALENTS

Gelijkwaardigheid in leren en samenwerken

De weerbarstigheid van de praktijk

Sophie Verdegaal, Tjark Huizinga, Irene Visscher-Voerman

Juli 2022

TALENTS

SAXION
HOOGESCHOOL

ComeniusNetwork
de Onderwijsvernieuwers

NRO NATIONAAL
REGIERAAN-
ONDERWISSONDERZOEK

EU
REGIO
YOUTH
WE CONNECT

TALENTS

Colofon

Datum	Juli 2022
Referentie	TALENTS-project (www.talentsdrivenlearning.nl)
Versie	1.0
Afdeling	Lectoraat Innovatief & Effectief Onderwijs
Auteur	Sophie Verdegaal, Tjark Huizinga, Irene Visscher-Voerman

Dit project is (mede) gefinancierd door het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek.

Dossiernummer: 405.20865.712

Aanleiding

Euregio Youth biedt studenten de gelegenheid om te werken aan maatschappelijke vraagstukken die de Euregio, de grensregio van Oost-Nederland en Duitsland, betreffen. In zogeheten 'Youth Labs' worden ideeën ontwikkeld en gecreëerd waarbij er nauw contact is en gesprekken gevoerd worden tussen jongeren en (onderwijs-)instellingen, werkgevers en bijvoorbeeld gemeentes. In mei 2021 zijn vanuit Saxion XR Lab studenten vanuit de opleiding Creative Media & Game Technologies gestart om in het Youth Lab samen te werken aan een gezamenlijk vraagstuk. Dit project sluit aan op het TALENTs-project, waarin wordt beoogd om authentieke leeromgevingen te creëren waar lerenden, waaronder studenten, docenten en partners uit het werkveld, op een gelijkwaardige manier met elkaar samenwerken aan authentieke vraagstukken uit de praktijk. Er is een verkennend onderzoek uitgevoerd binnen het huidige Euregio Youth project gestart om inzichtelijk te maken hoe docent, studenten en opdrachtgevers invulling geven aan de wijze van samenwerken en samen leren. Tevens is gekeken naar de groepsdynamiek en groepsvorming van de studenten.

Onderzoeksopzet

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden is gebruik gemaakt van observaties en interviews. Vier bijeenkomsten van studenten, docent en opdrachtgevers zijn geobserveerd, waarin voortgang van het project besproken werd. Met elke respondentgroep (twee studenten, één docent, en drie opdrachtgevers) is na afloop van de samenwerking een semi-gestructureerd (groeps)interview gehouden aan de hand van story line reflection. Na afloop van het onderzoek zijn de resultaten besproken met de opdrachtgevers.

Onderzoeksvraag:

Op welke wijze wordt er door docent, studenten en opdrachtgevers invulling gegeven aan de wijze van samenwerken en samen leren?

Resultaten

Totstandkoming vraagstuk

De opdrachtgevers hebben een opdracht met brede kaders ingediend waarbij ze de intentie hadden om expliciet ruimte te laten voor studenten om regie over hun leerproces te nemen en vanuit hun eigen expertise en leervragen te kunnen werken. De studenten die in de eerste periode (mei 2021- juli 2021) betrokken waren bij het project hebben met Euregio Youth Lab gebrainstormd over hoe Euregio de jeugd kan betrekken bij de grensregio. Samen zijn zij tot een opdracht gekomen waar een nieuwe groep studenten in september 2021 mee aan de slag ging: ontwikkel een (prototype) voor een serious game voor middelbare scholieren die gebruikt kan worden in de context van de school, waarbij informatie gegeven wordt over de Euregio. Het doel hiervan is leerlingen op een speelse manier kennis te laten maken met de Euregio en haar geschiedenis.

Een semester lang kreeg deze tweede groep studenten de tijd om aan deze opdracht te werken (september 2021 – januari 2022). De groep bestond uit zes studenten, waaronder stagiaires en afstudeerders, die allen met een ander leerdoel en vanuit een verschillende route vanuit de opleiding (artist, designer en engineer) bijeenkwamen. Zowel het vraagstuk als de deadlines waren al voor hen geformuleerd. In die periode ontstond er, door interne factoren binnen Saxion én het geringe aantal studenten dat beschikbaar was tijdens de COVID-19-periode, tijdsdruk tijdens de voorbereiding van het project waardoor deze niet uit de verg kwam zoals beoogd. Hierdoor is er weinig tijd genomen voor het matchen van het vraagstuk met de studenten.

Leerdoelen studenten

Na het formuleren van de opdracht met de eerste groep studenten was er binnen Saxion haast om te starten met het project. Daardoor is er bij de matching met de tweede groep studenten onvoldoende tijd ingeruimd om te kijken naar de behoeften, interesses en leerdoelen van de nieuwe groep studenten en deze te matchen met de doelen van de opdracht en de wensen van de opdrachtgever. Ook het feit dat de geformuleerde opdracht veel kaders bood (type product en deadlines) maakte dat de (uitkomst van) de opdracht minder flexibel was, wat studenten belemmerde in het werken aan hun leerdoelen.

Rolverdeling & regie

Student

Na een periode van onrust in de groep, waarbij een paar studenten de groep verlieten en vervangen werden, werd binnen de groep studenten duidelijk wie de projectleider was en leken de studenten zich bewust te zijn van hun rol in het geheel. Het werd echter gaandeweg duidelijk voor zowel de docent als de studenten dat zowel de opdracht als de beoogde uitkomst hiervan in praktijk al behoorlijk ingekaderd waren, waardoor studenten hier geen regie konden pakken.

Bij de uitvoering en het proces namen de studenten wel de regie. De studenten lieten -naarmate de tijd verstreek- een steeds hogere mate van initiatief zien. Zij leidden de bijeenkomsten, presenteerden hun vooruitgang, vroegen gericht naar feedback van de opdrachtgever en toonden bereidheid om te handelen naar de wens van de opdrachtgever. Tegelijkertijd konden zij de opdrachtgever overtuigen van hun idee.

Docent

De docent was geen inhoudsexpert betreffende de thematiek die centraal stond binnen het vraagstuk en nam twee rollen op zich: die van opdrachtgever en van procesbegeleider (mentor). In de rol van procesbegeleider liet de docent de regie veelal bij de studenten. Zo gaf de docent studenten vooral de ruimte om initiatief te tonen in het contact met de opdrachtgever en met de docent zelf. De docent balanceerde tussen sturende versus ondersteunende gedragingen tijdens de bijeenkomsten waarin studenten hun voortgang presenteerden. De docent gaf de studenten -naar mate het project vorderde- meer ruimte om zelf de opzet en inhoud van de bijeenkomsten te bepalen.

Opdrachtgevers

Euregio Youth

Tijdens het project nam Euregio de rol van opdrachtgever: De opdrachtgevers schetsten (brede) kaders voor de opdracht en stelden vast dat het om een (proto)type van een game zou gaan. Zij hadden daarmee de regie over de opdracht: zij gaven aan wat de wensen waren voor de oplossing. Zij lieten de regie bij de studenten voor wat betreft de vormgeving van de game. In hun rol als opdrachtgever gaven zij feedback op het proces en de vorderingen van het project. Ze boden ruimte voor inbreng en expertise van de student door daar steeds expliciet naar te vragen.

Communicatie

Er waren verschillende communicatieproblemen die de samenwerking en uitvoering van de opdracht belemmerden.

Allereerst waren de studenten vanuit Saxion onvolledig geïnformeerd over de inhoud en lengte van de opdracht. Vanwege deze vertekende verwachtingen stapte een aantal studenten uit het project. Door de wisselingen in de groepssamenstelling van studenten was er onduidelijkheid over inhoudelijke zaken van het project. Ook het feit dat communicatie online plaatsvond vanwege COVID-19 had een negatief effect op de samenwerking. Daarnaast bezaten de opdrachtgevers onvoldoende technische kennis om in te schatten of de studenten in staat waren hun leerdoelen te halen, of in te schatten wat de studenten nodig hadden.

Studenten konden op hun beurt niet inschatten welke technische kennis de opdrachtgevers bezaten. Ook vonden de studenten de verwachtingen vanuit de opdrachtgevers niet altijd helder. Wat de communicatie bevorderde was de rol van projectmanager die één van de studenten op zich nam.

Deze student stuurde de groep studenten aan, stuurde updates en werd de contactpersoon voor de opdrachtgevers.

Gelijkwaardigheid & van en met elkaar leren

De intentie van het project was om op een gelijkwaardige manier een oplossing voor het vraagstuk te co-creëren, waarbij alle betrokken partijen zouden leren en op een gelijkwaardige manier met elkaar zouden omgaan. Tijdens de formulering van het vraagstuk met de eerste groep studenten is er op deze manier ook samengewerkt.

Bij de tweede groep studenten kwam het co-creëren minder goed van de grond door onvoldoende kennisuitwisseling, maar ook vanwege de onrust door wisselingen in de groepssamenstelling en online communicatie. Hierdoor hebben beide partijen weinig (inhoudelijk) geleerd van elkaar. Wel hebben ze geleerd van hun rol. Zo hebben studenten bijvoorbeeld geleerd dat opdrachtgevers niet altijd dezelfde(technische) kennis bezitten en hoe ze daar in de communicatie rekening mee kunnen houden.

Eindresultaat

De opdrachtgevers waren boven verwachting tevreden met het eindresultaat, en ook studenten en de docent waren positief. Wat hier invloed op had is de rol die de projectleider heeft gepakt. Ook de verbeterde groepsverhouding gaandeweg het project maakte dat de studenten zelfstandig konden werken, goed met de opdrachtgevers communiceerden en de feedback van de opdrachtgevers gebruikten.

Aanbevelingen

Totstandkoming vraagstuk

Ga tijdig in gesprek met de verschillende partijen om het vraagstuk te formuleren en bespreek hierbij wat de opdrachtgever van studenten kan verwachten en wat de opleiding van de opdrachtgever verwacht.

Het is cruciaal dat studenten werken aan een vraagstuk dat open is met enige kaders, dat niet op voorhand is ingeperkt qua complexiteit, en waarbij het proces (de planning) en de uitkomst nog niet vastligt (Herrington & Oliver, 2000). Op deze manier worden studenten uitgedaagd om - binnen de kaders- zelf vorm te geven aan het vraagstuk, regie te nemen over hun leerproces en vanuit eigen expertise aan persoonlijke leervragen te werken. Het is hierbij belangrijk dat het vraagstuk wel zodanig gekaderd is dat studenten de opdracht binnen de tijd kunnen afronden en een eventuele vervolgoopdracht voor een nieuwe groep niet te veel wordt ingekaderd.

Zorg voor een goede matching van de studenten met het vraagstuk waarbij je aandacht hebt voor enerzijds de inhoudelijke affiniteit van studenten met de opdracht vanuit hun discipline en anderzijds de inhoudelijke wensen van opdrachtgevers.

Spreek verwachtingen uit over de bijdrage die de verschillende betrokkenen gaan leveren (professionals, docenten, studenten) en de invulling hiervan. Wie gaat het leerproces van de studenten begeleiden? Het is bijvoorbeeld van belang dat docenten en professional hun gedragingen samen afstemmen op de student. Hier is echter geen one-size-fits-all aanpak voor. Het vraagt vooral om een flexibele houding en het laveren tussen sturend en ondersteunend gedrag (Visscher-Voerman & van Harmelen, 2019).

Referenties

- Boix Mansilla, V. (2016). Interdisciplinary Learning: A Cognitive-Epistemological Foundation. In R. Frodeman, J. T. Klein, & R. C. D. S. Pacheco (Eds.), *The Oxford handbook of interdisciplinarity* (2nd ed, pp.261-275). Oxford University Press.
- Herrington, J., & Oliver, R. (2000). An instructional design framework for authentic learning environments. *Educational Technology Research and Development*, 48(3), 23–48. <https://doi.org/10.1007/bf02319856>
- Repko, A. F. (2008). Assessing interdisciplinary learning outcomes. *Academic Exchange Quarterly*, 12(3), 171.
- Visscher-Voerman, J. I. A., van Harmelen, E. (2019). *De rol van tutor bij interdisciplinair student-georiënteerd projectonderwijs*. Enschede [onderzoeksrapport]. Tech Your Future.

Gedurende de samenwerking

Besteed voldoende tijd en aandacht aan goede communicatie en het onderling uitwisselen van inhoudelijke kennis. Zo kunnen studenten gedurende het werken aan een praktijkvraagstuk relevante technische en inhoudelijke kennis delen, en kunnen opdrachtgevers informatie delen over het maatschappelijk vraagstuk en de context waarin dat vraagstuk zich afspeelt. Door het uitwisselen van discipline en praktijkkennis kunnen partijen uiteindelijk tot een gedeelde kennisbasis, of *common ground* komen. Hierbij is perspectiefwisseling cruciaal, wat inhoudt dat partijen zich willen en kunnen verplaatsen in het perspectief van de andere discipline en daarbij de grenzen van de eigen discipline overstijgen (o.a. Boix Mansilla, 2016; Repko, 2008).

Zorg dat elk van de studenten adequaat wordt begeleid op hun specifieke rol binnen het project, zoals de rol van projectleider binnen de studentengroep. Zeker wanneer studenten geringe ervaring hebben binnen het kader van de opdracht is de begeleider cruciaal bij het studenten helpen te reflecteren op het eigen handelen en zo het leerproces te ondersteunen (Visscher-Voerman & van Harmelen, 2019).